

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 1 беті Стр. 1 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	----------------------------------

«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ

Ғылыми кеңесімен

20 20 жылғы 24.12 № 6 хаттама

БЕКІТІЛДІ

«М. Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ

Ғылыми кеңесінің төрағасы

Е. Исақаев

Білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмысын ұйымдастыру туралы
ереже

1. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

- 1.1. Осы Ереже «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті» КеАҚ орындалатын, білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмыстарына қойылатын талаптарды орнатады.
- 1.2. Осы Ереже білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмысына тартылған, «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті» КеАҚ барлық құрылымдық бөлімшелерінің жұмысында басқару үшін міндетті.

2. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

- 2.1. Осы Ереже келесі құжаттардың талаптары негізінде әзірленді:
 - ҚР 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім беру туралы» заңы;
 - ҚР 2011 жылғы 18 ақпандағы №407-IV «Ғылым туралы» заңы;
 - ҚР 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V «ҚР кәсіпкерлер кодексі»;
 - ҚР 2013 жылғы 17 мамырдағы № 499 «ЖКБ білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдары қызметінің типтік ережелерін бекіту туралы» Үкімет қаулысы;
 - М.Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университетінің 2020-2024 жылдардағы стратегиялық даму жоспары;
 - Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті» КеАҚ жарғысы.

3. ТЕРМИНДЕР, АНЫҚТАМАЛАР, БЕЛГІЛЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР

- 3.1. Осы Ережеде келесі қысқартулар қолданылады:
 - **М.Қозыбаев атындағы СҚУ** – М.Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті;
 - **ҒД** – Ғылым департаменті;
 - **СҒЗЖ** – Студенттердің ғылыми-зерттеу жұмысы;
 - **БАҒЗЖ** – Білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмысы;
 - **ПОҚ** – Профессорлық-оқытушылық құрам
 - **ҒЖЖСМ жөніндегі декан орынбасары** – Ғылыми жұмыс және сапа менеджменті жөніндегі декан орынбасары.

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 2 беті Стр. 2 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	----------------------------------

4. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

- 4.1. Білім алушылардың ғылыми-зерттеу жұмысы білім алушыларда ғылыми-зерттеу еңбегі дағдыларын қалыптастыруға, шығармашылық бастаманы және ғылыми-техникалық ғылымның жетістіктерін тәжірибеде қолдану қабілетін дамытуға бағытталуы тиіс
- 4.2. БАҒЗЖ жүйесі, университеттің оқыту-тәрбиелеу үрдісімен қатар, тәжірибелік қызметте ғылыми білімін табысты қолдануға, кәсіби проблемаларды шешуге және талдауға бағытталған тәуелсіз зерттеу қызметке қабілетті құзыретті, шығармашылық тұлғалар ретінде мамандарды кәсіби даярлаудың маңызды компоненті болып табылады.

5. МАҚСАТТАР ЖӘНЕ МІНДЕТТЕР

- 5.1. ҒЗЖ-ның негізгі мақсаты білім алушылардың оқу жоспарлары бойынша оқыту үдерісінде және оқудан тыс уақытта ғылыми-зерттеу (ҒЗЖ), ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық (ҒЗТКЖ) және басқа да жұмыстарды орындау әдістерін, тәсілдері мен дағдыларын меңгеру, олардың шығармашылық қабілеттерін, дербестігін, оқудағы және болашақ қызметіндегі бастамасын дамыту арқылы жоғары кәсіптік білімі бар мамандарды даярлау деңгейін арттыру болып табылады.
- 5.2. БАҒЗЖ негізгі міндеттері:
 - 5.2.1. Білім алушыларды шығармашылық еңбекке дайындау және оқытудың органикалық бірлігін қамтамасыз ету:
 - білім беру бағдарламалары мен оқу үдерісін ғылым мен техниканың соңғы жетістіктерімен байыту, оның ішінде білім алушылардың өздері ҒЗЖ, ҒЗТКЖ және инновациялық жобаларды орындау барысында алған нәтижелерді пайдалану;
 - білім алушылардың, оқытушылар мен ғылыми қызметкерлердің әртүрлі ҒЗЖ, ҒЗТКЖ және инновациялық жобаларды орындауға бірлесіп қатысуы;
 - білім алушылардың университеттік білімі бар мамандар мен ғылыми кадрларды кәсіби даярлаудың ажырамас құрамдас бөлігі ретінде қолданбалы, әдістемелік, іздестіру және іргелі ғылыми жұмыстар жүргізуі;
 - ұрпақтар сабақтастығы арнасында ЖОО-дағы ғылыми мектептер мен бағыттарды қолдау және дамыту үшін жағдай жасау.
 - 5.2.2. Білім алушылардың жеке шығармашылық мүмкіндіктерін өздігінен жүзеге асыру үшін алғышарттар жасау:
 - білім алушылар арасында қабілеттер мен таланттарды анықтау, ашу және дамыту үшін жағдай жасауды қамтамасыз ету;
 - білім алушылардың тұлғасын жан-жақты дамытуға, оның объективті өзін-өзі бағалауын қалыптастыруға, ғылыми ұжымдардағы жұмысты сатып алуға, ұйымдастырушылық қызметке тартуға жәрдемдесу;
 - білім алушылардың өз бетінше негізделген пайымдаулар мен қорытындылар жасау қабілеттерін дамыту;
 - білім алушылардың бос уақытын тиімді пайдалануы;
 - жоғары кәсіптік білім берудің мемлекеттік стандартын сақтай отырып, оқытуды дараландыру және оқу процесін қарқынды.
 - 5.2.3. Білім алушылардың ҒЗЖ-ға қатысуының жаппай және нәтижелілігін арттыру:
 - оқу жоспарынан тыс (тыс) орындалатын ҒЗЖ нысандарына білім алушылардың қатысуын кеңейту;

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 3 беті Стр. 3 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	----------------------------------

- ұйымдастырушылық-бұқаралық, оның ішінде БАҒЗЖ жарыстық іс-шараларының нәтижелілігін арттыру;
- республиканың және шет елдердің басқа жоғары оқу орындарының білім алушыларымен ғылыми және шығармашылық ынтымақтастықты кеңейту;
- университеттің профессорлық-оқытушылық құрамын ҒЗЖ ұйымдастыруға және басқаруға тарту.

6. БАҒЗЖ ТҮРЛЕРІ

- 6.1. БАҒЗЖ әртүрлі ұйымдастырушылық түрде жүзеге асырылады, олардың арасында мыналарды бөлуге болады:
- оқу жоспарларында жеке жолмен қарастырылған оқу-зерттеу жұмысы (ҒЗЖ), мысалы, курстық ғылыми-зерттеу жұмысы (КҒЗЖ);
 - ҒЗЖ элементтерін оқу жоспарлары мен бағдарламаларында көзделген оқу сабақтарына, тапсырмаларға, жұмыстарға енгізу;
 - дипломдық жобалар және ғылыми-зерттеу сипатындағы жұмыстар, соның ішінде ұжымдық кешенді немесе пәнаралық жұмыстар;
 - білім алушылардың оқу жоспарларынан асыра (тыс) орындалатын, оның ішінде білім алушы ЖОО-да оқудың барлық уақытын жалғастыру үшін оның тақырыбына мамандана отырып, оқытушының басшылығымен белгілі бір проблеманы қоюды дәйекті меңгеретін және тереңдететін жеке ҒЗЖ;
 - ғылыми-зерттеу, техникалық, экономикалық және басқа да шығармашылық бірлестіктер: студенттік ғылыми қоғамдар (05.12.2019 ж. бекітілген П СҚМУ М. Қозыбаев ат. СҚМУ студенттік ғылыми қоғамы туралы ережеде толық сипатталған), үйірмелер, бизнес-инкубатор және т. б.;
 - білім алушыларды мемлекеттік бюджеттік және шарттық ҒЗЖ орындауға тарту (ЖОО-лардың тақырыптық жоспарлары, әртүрлі ұйымдық-құқықтық нысандағы кәсіпорындармен және ұйымдармен шарттар, нысаналы және өзге де ғылыми бағдарламалар, инновациялық әзірлемелер, шығармашылық ынтымақтастық туралы шарттар, гранттар, ғылыми экспедицияларға қатысу және т.б. бойынша).
- 6.2. БАҒЗЖ-ның ұйымдастыру түрлерін дамыту барлық деңгейлерде өткізілетін бұқаралық-ұйымдастыру іс-шаралары арқылы жүзеге асырылады, олар:
- ғылыми жұмыстар конкурсы;
 - ғылыми семинарлар мен конференциялар;
 - пәндер мен мамандықтар бойынша олимпиадалар;
 - курстық, дипломдық, ғылыми-зерттеу жұмыстарының конкурстары.

7. СТУДЕНТТЕРДІҢ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ КОНКУРСЫ

- 7.1. Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындарында жаратылыстану, техникалық, әлеуметтік-гуманитарлық және экономикалық ғылымдар бойынша студенттердің ғылыми-зерттеу жұмыстарының республикалық конкурсын (бұдан әрі – СҒЗЖ конкурсы) Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі "Дарын" республикалық ғылыми-практикалық орталығымен бірлесіп жыл сайын өткізеді.
- 7.1.1. СҒЗЖ конкурсының негізгі мақсаттары мен міндеттері:
- студенттердің ғылыми-зерттеу және оқу-танымдық қызметін ынталандыру;
 - ең талантты және дарынды студенттерді іріктеу және қолдау;
 - Қазақстан Республикасының зияткерлік әлеуетін қалыптастыруға жәрдемдесу.

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 4 беті Стр. 4 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	----------------------------------

- 7.1.2. Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындарында жаратылыстану, техникалық, әлеуметтік-гуманитарлық және экономикалық ғылымдар бойынша ғылыми-зерттеу жұмыстарының жыл сайынғы конкурсын ұйымдастыру және өткізу жөніндегі ұсынымдарға сәйкес Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Жоғары оқу орындарының базасында жыл сайын өткізеді. СҒЗЖ республикалық конкурсы 3 кезеңде өткізіледі:
- бірінші кезең – ЖОО ішіндегі;
 - екінші кезең-Базалық ЖОО-да (ОӘК));
 - үшінші (қорытынды) кезең – республикалық.
- 7.1.3. СҒЗЖ конкурсының I кезеңіне ғылыми қоғамдардың немесе ғылыми жетекшінің ұсынысы бойынша университет студенттері жаратылыстану, техникалық, әлеуметтік-гуманитарлық мамандықтар бойынша қатыса алады.
- 7.1.4. ЖОО студенттерінің конкурс бөлімдері бойынша ғылыми жұмыстары міндетті түрде бөгде ұйымдарда рецензиялаудан өтеді. Көрсетілген Рецензиялар ЖОО-ның конкурстық комиссиясының есебіне қоса беріледі. Жұмыстарды ұсыну тәртібі және оларды конкурстың II және III кезеңінде конкурстық комиссиялардың қарауы.
- 7.1.5. Ректор-Басқарма Төрағасының бұйрығымен бекітілетін ЖОО-ның конкурстық комиссиясы СҒЗЖ (ЖОО ішіндегі) конкурсының I кезеңінің қорытындысы бойынша Конкурстың II кезеңіне қатысу үшін ЖОО студенттерінің үздік ғылыми-зерттеу жұмыстарын конкурстық негізде іріктейді және базалық ЖОО-ның ОӘК-не жібереді. Жұмыстарды ұсыну мерзімі пошта штемпелі бойынша белгіленеді.
- 7.1.6. Конкурстың II кезеңіне қатысу үшін студенттердің ғылыми жұмыстарын ұсынған кезде жоғары оқу орны базалық ЖОО-ға конкурстың тиісті бөлімі бойынша мынадай құжаттарды жібереді:
- 1) ғылыми жұмыс;
 - 2) ғылыми жұмыстың аннотациясы;
 - 3) ғылыми жетекшінің орындалған жұмыстың дербестік дәрежесі туралы пікірі (еркін нысанда);
 - 4) автор (авторлар) және ғылыми жетекші туралы мәліметтер;
 - 5) ректордың-Басқарма Төрағасының (Ғылым және инновациялар жөніндегі басқарма мүшесінің) конкурстың бірінші кезеңінің қорытындылары туралы қолы қойылған хат немесе ЖОО Ғылыми кеңесінің жұмысты конкурсқа ұсыну туралы шешімі хаттамамен ресімделеді.
- 7.1.7. СҒЗЖ конкурсына студенттердің ғылыми жұмыстарының бір жарым интервал арқылы басылған бірінші даналары ұсынылады. Жұмыс көлемі 20-40 беттен аспауы керек. Жұмыс көлемі бойынша шектеулерді оның ұлғаю жағына қарай базалық жоғары оқу орындары конкурстың бөлімдері бойынша өзгерте алады. Макеттер мен заттай экспонаттарды ұсынуға жол берілмейді. Жұмысқа қоса берілетін сызбалар мен иллюстрациялар стандартты өлшемдегі парақтарда құрастырылуы тиіс.
- 7.1.8. Ғылыми жұмысқа ғылыми жұмыс нәтижелерін енгізу туралы актілер (актілердің көшірмелері), патенттердің, ғылыми мақалалардың көшірмелері қоса берілуі мүмкін. Дипломдық, курстық жұмыстар мен жобалар, егер оларда ғылыми жаңалық болса немесе олардың нәтижелерін өндіріске немесе оқу процесіне енгізу көзделсе, конкурсқа ұсынылуы мүмкін.
- 7.1.9. Жеке мөрленген пакетте жұмыстың авторы (авторлары) және ғылыми жетекшісі (жетекшілері) туралы мәліметтер, сондай-ақ ректор-Басқарма Төрағасы (Ғылым және инновациялар жөніндегі басқарма мүшесі) қол қойған ашық конкурстың бірінші турының қорытындылары туралы хат немесе ЖОО Ғылыми кеңесінің

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 5 беті Стр. 5 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	----------------------------------

жұмысты СҒЗЖ конкурсына ұсыну туралы шешімі ұсынылады. Егер жұмысты авторлық ұжым орындаса, авторлардың тізімі олардың жеке үлесіне сәйкес ұсынылады.

8. БАҒЗЖ ҰЙЫМДАСТЫРУ

- 8.1. Білім алушылардың осы Ереженің 6-бөлімінде айтылған барлық түрлеріндегі ғылыми-зерттеу жұмысы тікелей кафедраларда немесе ғылыми қоғамдардың немесе үйірмелердің құрамында жүргізіледі.
- 8.2. Білім алушылардың ғылыми жұмысын ұйымдастыру мен жоспарлауға деканның ғылыми жұмыс және сапа менеджменті жөніндегі орынбасары жауапты болады. Оның міндетіне тек басшылық қана емес, сонымен қатар білім алушылар мен басшылардың жұмысын бағалау, ҒЗЖ жиынтық жоспарын құру, білім алушылардың ғылыми қызметінің нәтижелері бойынша қорытынды жасау және есеп беру кіреді.
- 8.3. Білім алушы орындаған ғылыми-зерттеу жұмысының нәтижесі:
 - оқу жоспарына енгізілген ҒЗЖ элементтерімен дербес оқу жұмысы (жеке тапсырма; Есептеу-графикалық жұмыс; ғылыми реферат, практика туралы есеп; курстық жұмыс; бітіру біліктілік жұмысы және т. б.);
 - жеке оқу-зерттеу жұмысы туралы есеп;
 - тақырып бойынша ғылыми жұмыс туралы есеп;
 - ғылыми конференциядағы баяндама;
 - ғылыми мақала (жарияланым);
 - бағдарламалық өнім;
 - әр түрлі деңгейдегі көрмелер мен конкурстарға ұсынуға дайындалған материалдар;
 - білім алушылардың әр түрлі деңгейдегі көрмелер мен конкурстарға қатысуының ресми танылған нәтижелері;
 - басқа (кафедраның ұсынысы бойынша).
- 8.4. Оқу жылы бойы кафедраларда білім алушылардың қатысуымен жоспарлы ғылыми семинарлар өткізілуі мүмкін, онда олардың ғылыми жұмыс нәтижелері туралы хабарламалары тыңдалады. Осындай семинарлар барысында білім алушылар ғылыми хабарламалардың тезистерін дайындау дағдыларын, өз зерттеулерінің нәтижелерін баяндау және қорғау қабілеттерін дамытады.
- 8.5. Жыл сайын оқу жылының соңында факультетте студенттердің курстық, оқу-зерттеу және ғылыми жұмыстарының конкурсы ұйымдастырылады, олардың ең жақсысы университетаралық, республикалық және халықаралық ғылыми конференцияларға, конкурстар мен көрмелерге қатысу үшін ұсынылады.

9. БАҒЗЖ ДАМУ ТУДЫ ЫНТАЛАНДЫРУ

- 9.1. ҒЗЖ жүйесінің табысты жұмыс істеуі тиісті қаржылық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету негізінде мүмкін болады және ғылыми-зерттеу жұмысын жүзеге асыратын білім алушылардың, білім алушылардың ғылыми жұмыстарын орындауды қамтамасыз ететін оқытушылар мен қызметкерлердің қызметін ынталандыру тетіктерін жетілдірумен тікелей байланысты.
- 9.2. БАҒЗЖ ынталандырудың негізгі тетіктері:
 - оқытудың әртүрлі кезеңдерінде білім алушылардың білімін бағалау кезінде ғылыми-зерттеу жұмысының нәтижелерін есепке алу;

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 6 беті Стр. 6 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	----------------------------------

- студенттер мен оқу топтарының рейтингін анықтау;
 - жеңімпаздарды грамоталармен, дипломдармен, медальдармен марапаттаумен конкурстар мен көрмелерге білім алушылардың үздік жұмыстарын ұсыну, оларға лауреат атағын беру, ақшалай сыйақы;
 - ғылыми форумдарға қатысу үшін үздік білім алушыларды іссапарға жіберу;
 - білім алушыны жұмысқа орналастыру үшін ЖОО-ның ұсынымы / қолдаухаты.
- 9.3. ПОҚ, кафедра, институт/факультет қызметін бағалаудың ішкі рейтингтік жүйесі туралы Ережеге сәйкес Жылдың үздік студенті номинациясында іріктеу келесі көрсеткіштер бойынша СҒЗЖ үздік студенті номинациясына өткізіледі:
- 1) студенттің ғылыми-зерттеу және шығармашылық жұмыстары;
 - халықаралық деңгейдегі олимпиада, конкурс жеңімпазы;
 - республикалық деңгейдегі олимпиада, конкурс жеңімпазы;
 - ЖОО, ЖОО деңгейіндегі олимпиада, конкурс жеңімпазы.
 - 2) ғылыми мақала жарияланды.
 - 3) тәжірибеге енгізілген СҒЗЖ.
- 9.4. Үздік топ СҒЗЖ көрсеткіші бойынша ПОҚ, кафедра, институт/факультет қызметін бағалаудың ішкі рейтинг жүйесі туралы Ережеге сәйкес іріктеледі:
- 1) Ресми конкурстардың лауреаттары болған, халықаралық және республикалық гранттар алған жұмыстар.
 - 2) жарияланған жұмыстар.
 - 3) ЖОО-ның факультетішілік ғылыми-практикалық конференцияларға, олимпиадаларға қатысу.

10. ӨЗГЕРІСТЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУЛАР ЕНГІЗУ ТӘРТІБІ

- 10.1. Осы Ережеге өзгерістер мен толықтыруларды бекіту тәртібі ПРО СКГУ 401-17 Ішкі нормативтік құжаттама процедурасымен анықталған.
- 10.2. Осы Ережені өзгерту мен толықтыру бойынша ұсыныстар енгізуді Ережені орындауға тарттырылған факультеттер, кафедралар мен құрылымдық бөлімшелер, Директорлар кеңесі, Басқарма (ректорат), Ғылыми кеңес жүзеге асырады.
- 10.3. Ережеге өзгерістерді енгізу Университет Басқарма төрағасы - Ректорының бұйрығының негізінде жүзеге асырылады.

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 7 беті Стр. 7 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	----------------------------------

ПОЛОЖЕНИЕ

об организации научно-исследовательской работы обучающихся

1. ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

- 1.1. Настоящее Положение устанавливает требования к научно-исследовательской работе обучающихся, выполняемой в НАО «Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева».
- 1.2. Настоящее Положение обязательно для руководства в работе всеми структурными подразделениями НАО «Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева», вовлеченными в научно-исследовательскую работу обучающихся.

2. НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

- 2.1. Настоящее Положение разработано на основании требований следующих документов:
 - Закон РК «Об образовании» № 319- III от 27.07.2007г.;
 - Кодекс Республики Казахстан от 29 октября 2015 года № 375-V «Предпринимательский кодекс Республики Казахстан»;
 - Закон Республики Казахстан «О науке» от 18 февраля 2011 года №407-IV;
 - Постановление Правительства РК от 17 мая 2013 года № 499 «Об утверждении Типовых правил деятельности организаций образования, реализующих образовательные программы ВПО»;
 - Стратегический план развития Северо-Казахстанского университета им. М. Козыбаева на 2020-2024 годы;
 - Устав НАО «Северо-Казахстанский университет имени Манаша Козыбаева» Министерства образования и науки Республики Казахстан.

3. ТЕРМИНЫ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ, ОБОЗНАЧЕНИЯ И СОКРАЩЕНИЯ

- 3.1. В настоящем Положении применяются следующие сокращения:
 - **СҚУ им. М. Козыбаева** – Северо-Казахстанский университет имени М.Козыбаева»;
 - **ДН** – Департамент науки;
 - **НИРС** – Научно-исследовательская работа студентов;
 - **НИРО** – Научно-исследовательская работа обучающихся;
 - **ППС** – Профессорско-преподавательский состав
 - **Заместитель декана по НРиМК** – Заместитель декана по научной работе и менеджменту качества.

4. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

- 4.1. Научно-исследовательская работа обучающихся должна быть направлена на формирование у обучающихся навыков научно-исследовательского труда, развития творческой инициативы и способности на практике применять достижения научно-технической науки.
- 4.2. Организация НИРО, наряду с учебно-воспитательным процессом университета, является важнейшим компонентом профессиональной подготовки специалистов как компетентных, творческих личностей, способных к самостоятельной исследовательской деятельности, направленной на анализ и решение

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 8 беті Стр. 8 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	----------------------------------

профессиональных проблем, успешное применение научных знаний в практической деятельности.

5. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

- 5.1. Основной целью НИРО является повышение уровня подготовки специалистов с высшим профессиональным образованием, посредством освоения обучающимися в процессе обучения по учебным планам и во внеучебное время методов, приемов и навыков выполнения научно-исследовательских (НИР), научно-исследовательских и опытно-конструкторских (НИОКР) и других работ, развития их творческих способностей, самостоятельности, инициативы в учебе и будущей деятельности.
- 5.2. Основные задачи НИРО:
 - 5.2.1. Обеспечение органического единства обучения и подготовки обучающихся к творческому труду через:
 - обогащение образовательных программ и учебного процесса последними достижениями науки и техники, в том числе использование результатов, полученных в ходе выполнения НИР, НИОКР и инновационных проектов самими обучающимися;
 - совместное участие обучающихся, преподавателей и научных сотрудников в выполнении различных НИР, НИОКР и инновационных проектов;
 - проведение обучающимися прикладных, методических, поисковых и фундаментальных научных работ как неперенной составной части профессиональной подготовки специалистов и научных кадров с университетским образованием;
 - создание условий для поддержания и развития научных школ и направлений в вузе в русле преемственности поколений.
 - 5.2.2. Создание предпосылок для самореализации личностных творческих возможностей обучающимися через:
 - обеспечение условий для выявления, раскрытия и развития способностей и талантов среди обучающихся;
 - содействие всестороннему развитию личности обучающихся, формированию его объективной самооценки, приобретению работы в научных коллективах, приобщению к организаторской деятельности;
 - развитие у обучающихся способностей к самостоятельным обоснованным суждениям и выводам;
 - рациональное использование обучающимися свободного времени;
 - индивидуализация обучения и интенсификация учебного процесса при соблюдении государственного стандарта высшего профессионального образования.
 - 5.2.3. Повышение массовости и результативности участия обучающихся в НИРО:
 - расширение участия обучающихся в формах НИРО, выполняемых сверх (вне) учебных планов;
 - повышение результативности организационно-массовых, в том числе и состязательных мероприятий НИРО;
 - расширение научного и творческого сотрудничества с обучающимися других вузов республики и зарубежных стран;
 - вовлечение профессорско-преподавательского состава Университета в организацию и руководство НИРО.

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 9 беті Стр. 9 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	----------------------------------

6. ФОРМЫ НИРО

- 6.1. НИРО осуществляется в различных организационных формах, среди которых можно выделить следующие:
- учебно-исследовательская работа (УИР), предусматриваемая учебными планами отдельной строкой, например, курсовая научно-исследовательская работа (КНИР);
 - включение элементов НИР в учебные занятия, задания, работы, предусмотренные учебными планами и программами;
 - дипломные проекты и работы научно-исследовательского характера, в том числе коллективные комплексные или междисциплинарные работы;
 - индивидуальные НИР обучающихся, выполняемые сверх (вне) учебных планов, в том числе, такие, когда обучающийся последовательно осваивает и углубляет постановку определенной проблемы под руководством преподавателя, специализируясь на его тематике в продолжение всего времени обучения в вузе;
 - научно-исследовательские, технические, экономические и иные творческие объединения: студенческие научные общества (подробное описание в П СКГУ СНО Положение о студенческом научном обществе СКГУ им. М. Козыбаева, утвержденное 05.12.2019 г.), кружки, бизнес-инкубатор и т.д.;
 - привлечение обучающихся к выполнению госбюджетных и договорных НИР (по тематическим планам вузов, договорам с предприятиями и организациями различных организационно-правовых форм, целевым и иным научным программам, инновационным разработкам, договорам о творческом содружестве, грантам, участие в научных экспедициях и т.д.).
- 6.2. Развитие организационных форм НИРО осуществляется через проводимые на всех уровнях организационно-массовые мероприятия такие, как:
- конкурсы научных работ;
 - научные семинары и конференции;
 - олимпиады по дисциплинам и специальностям;
 - конкурсы курсовых, дипломных, научно-исследовательских работ.

7. РЕСПУБЛИКАНСКИЙ КОНКУРС НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ РАБОТ СТУДЕНТОВ

- 7.1. Республиканский конкурс научно-исследовательских работ студентов по естественным, техническим, социально-гуманитарным и экономическим наукам в вузах Республики Казахстан (далее – Конкурс НИРС) проводится ежегодно Министерством образования и науки Республики Казахстан совместно с Республиканским научно-практическим центром «Дарын».
- 7.1.1. Основными целями и задачами конкурса НИРС являются:
- стимулирование научно-исследовательской и учебно-познавательной деятельности студентов;
 - отбор и поддержка наиболее талантливых и одаренных студентов;
 - содействие формированию интеллектуального потенциала Республики Казахстан.
- 7.1.2. Согласно рекомендации по организации и проведению ежегодного конкурса научно-исследовательских работ по естественным, техническим, социально-гуманитарным и экономическим наукам в вузах Республики Казахстан проводится ежегодно Министерством образования и науки Республики Казахстан на базе высших учебных заведений. Республиканский конкурс НИРС проводится в 3 этапа:

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 10 беті Стр. 10 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- первый этап – внутривузовский;
 - второй этап – в базовых вузах (УМС);
 - третий (заключительный) этап – республиканский.
- 7.1.3. На I этапе конкурса НИРС могут принимать участие студенты университета по естественным, техническим, социально-гуманитарным специальностям высшего образования по представлению научных обществ или научного руководителя.
- 7.1.4. Научные работы студентов вуза по разделам конкурса в обязательном порядке проходят рецензирование в сторонних организациях. Указанные рецензии прилагаются к отчету конкурсной комиссии вуза. Порядок представления работ и их рассмотрение конкурсными комиссиями на II и III этапе конкурса.
- 7.1.5. По итогам I этапа конкурса НИРС (внутривузовского) конкурсная комиссия вуза, утверждаемая приказом Ректора-Председателя Правления, на конкурсной основе отбирает и направляет лучшие научно-исследовательские работы студентов вуза в УМС базовых вузов для участия во II этапе конкурса. Срок представления работ устанавливается по почтовому штемпелю.
- 7.1.6. При выдвижении научных работ студентов для участия во II этапе конкурса высшее учебное заведение направляет в базовый вуз по соответствующему разделу конкурса следующие документы:
- 1) научную работу;
 - 2) аннотацию научной работы;
 - 3) отзыв научного руководителя о степени самостоятельности выполненной работы (в произвольной форме);
 - 4) сведения об авторе (авторах) и научном руководителе;
 - 5) письмо за подписью ректора-Председателя Правления (члена Правления по науке и инновациям) об итогах первого этапа конкурса или решение Ученого совета вуза о выдвижении работы на конкурс, которое оформляется протоколом.
- 7.1.7. На конкурс НИРС представляются первые экземпляры научных работ студентов, отпечатанные через полтора интервала. Объем работ не должен превышать 20 - 40 страниц. Ограничения по объему работ в сторону его увеличения могут меняться базовыми вузами по разделам конкурса. Представление макетов и натуральных экспонатов не допускается. Прилагаемые к работе чертежи и иллюстрации должны быть скомпонованы на листах стандартного размера.
- 7.1.8. К научной работе могут прилагаться акты (копии актов) о внедрении результатов научной работы, копии патентов, научных статей. Дипломные, курсовые работы и проекты могут быть представлены на конкурсе, если в них имеется научная новизна или предусматривается внедрение их результатов в производство или в учебный процесс.
- 7.1.9. В отдельном запечатанном пакете представляются сведения об авторе (авторах) и о научном руководителе (руководителях) работы, а также письмо за подписью ректора-Председателя Правления (члена Правления по науке и инновациям) об итогах первого тура открытого конкурса или решение Ученого совета вуза о выдвижении работы на конкурс НИРС. В том случае, если работа выполнена авторским коллективом, список авторов представляется соответственно их персональному вкладу.

8. ОРГАНИЗАЦИЯ НИРО

- 8.1. Научно-исследовательская работа обучающихся во всех её формах, оговоренных в разделе 6 настоящего Положения, проводится непосредственно на кафедрах или в составе научных обществ или кружков.

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 11 беті Стр. 11 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- 8.2. Организацию и планирование научной работы обучающихся несет ответственность заместитель декана по НР и МК. В его обязанности входит не только руководство, но и оценка работы обучающихся и руководителей, составление сводного плана НИРО, подведение итогов и отчет по результатам научной деятельности обучающихся.
- 8.3. Результатом выполненной обучающимся научно-исследовательской работы являются:
- самостоятельно учебная работа с элементами НИР, включенная в учебный план (индивидуальное задание; расчётно-графическая работа; научный реферат, отчет о практике; курсовая работа; выпускная квалификационная работа и т.д.);
 - отчет об индивидуальной учебно-исследовательской работе;
 - отчёт о научной работе по теме;
 - доклад на научной конференции;
 - научная статья (публикация);
 - программный продукт;
 - материалы, подготовленные к представлению на выставки и конкурсы различных уровней;
 - официально признанные результаты участия работ обучающихся на выставках и конкурсах различных уровней;
 - другое (по представлению кафедры).
- 8.4. В течение учебного года на кафедрах могут проводиться плановые научные семинары с участием обучающихся, на которых заслушиваются их сообщения о результатах научной работы.
В ходе таких семинаров обучающимися вырабатываются навыки подготовки тезисов научных сообщений, умение докладывать и защищать результаты своих исследований.
- 8.5. Ежегодно в конце учебного года на факультете организуется конкурс курсовых, учебно-исследовательских и научных работ обучающихся, лучшие из которых рекомендуются для участия в межвузовских, республиканских и международных научных конференциях, конкурсах и выставках.

9. СТИМУЛИРОВАНИЕ РАЗВИТИЯ НИРО

- 9.1. Успешное функционирование системы НИРО возможно на основе соответствующего финансового и материально-технического обеспечения и непосредственно связано с совершенствованием механизмов стимулирования деятельности обучающихся, осуществляющих научно-исследовательскую работу, преподавателей и сотрудников, обеспечивающих выполнение научных работ обучающихся.
- 9.2. Основными механизмами стимулирования НИРО являются:
- учет результатов научно-исследовательской работы при оценке знаний обучающихся на различных этапах обучения;
 - определение рейтинга студентов и учебных групп;
 - представление лучших работ обучающихся на конкурсы и выставки с награждением победителей грамотами, дипломами, медалями, присвоение им звания лауреата, денежное вознаграждение;
 - командирование лучших обучающихся для участия в научных форумах;
 - рекомендация/ходатайство вуза для трудоустройства обучающегося.
- 9.3. Согласно Положения о внутренней рейтинговой системе оценки деятельности ППС, кафедры, института/факультета в номинации лучший студент года отбор проводится в номинация лучший студент НИРС по следующим показателям:

	«М.Қозыбаев атындағы СҚУ» КеАҚ НАО «СҚУ им. М. Козыбаева»	СҚУ ПТЕ 26 ПП СҚУ 26	Басылым: үшінші Издание: третье	12 беттің 12 беті Стр. 12 из 12
---	--	-------------------------	------------------------------------	------------------------------------

- 1) Научно-исследовательская и творческая работ студента;
 - победитель олимпиады, конкурса на международном уровне;
 - победитель олимпиады, конкурса на республиканском уровне;
 - победитель олимпиады, конкурса на уровне вуза, вузов.
 - 2) Опубликована научная статья.
 - 3) НИРС, внедренная в практику.
- 9.4. Лучшая группа отбирается согласно Положения о внутренней рейтинговой системе оценки деятельности ППС, кафедры, института/факультета показателя НИРС:
- 1) Работы, ставшие лауреатами официальных конкурсов, получившие международные и республиканские гранты.
 - 2) Опубликованные работы.
 - 3) Участие во внутривузовских факультетских научно-практических конференциях, олимпиадах.

10. ПОРЯДОК ВНЕСЕНИЯ ИЗМЕНЕНИЙ И ДОПОЛНЕНИЙ

- 10.1. Порядок утверждения изменений и дополнений к данному Положению определен процедурой ПРО СКГУ 401-17 Внутренняя нормативная документация.
- 10.2. Внесение предложений по изменениям и дополнениям данного Положения осуществляют факультеты, кафедры и структурные подразделения, задействованные в исполнении Положения, Совет директоров, Правление (ректорат), Ученый совет.
- 10.3. Внесение изменений в Положение осуществляется на основании приказа Председателя Правления-Ректора университета.

ҚҰРАСТЫРАЛҒАН/ РАЗРАБОТАНО:

ҒД директоры/
Директор ДН

М. Куантаева

КЕЛІСІЛДІ/ СОГЛАСОВАНО:

ҒЖИ жөніндегі Басқарма мүшесі/
Член Правления по НиИ

А. Ибраева

СМБ жетекшісі/
Руководитель ОМК

Е. Брындина